

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра цивільного та господарського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

к.ю.н., доц. О.С. Яра

«_____» _____ 2020 р

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

цивільного та господарського права

Протокол № 12 від «16» червня 2020 р.

завідувач кафедри

О. Ю. Піддубний

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС»

**Для студентів Міжкафедральної навчальної лабораторії на базі
ВП НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж»**

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Право»

Факультет юридичний

Розробник: Коваль Анна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного та господарського права

КИЇВ – 2020 р.

Опис навчальної дисципліни
«Господарський процес»

Галузь знань, , спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Перший (бакалаврський)	
Спеціальність	081 «Право»	
Освітня програма	Бакалавр права	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	5	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	<i>У робочому навчальному плані не передбачено</i>	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
		Мукачево
Рік підготовки (курс)	-	1, 2
Семестр	-	2,3
Лекційні заняття	-	6
Практичні, семінарські заняття	-	2
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	-	82
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	-	-
Всього	-	90

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Господарський процес» є: сформувані у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок застосування норм господарського процесуального права, дати чітке, системне уявлення як врегульовану нормами права. Поряд з нормами матеріального права, набути навички у господарському процесі застосування певних норм при вирішенні спорів підвідомчих господарським судам.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Господарський процес» є:

- вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права;
- положень щодо організації та діяльності господарських судів України;
- особливостей розгляду господарських спорів, вміння застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи ;

- застосування правових знань для обґрунтованого оцінювання юридичних фактів;
- вирішення конкретних практичних питань з посиланням на джерела права і судової практики.

Результати вивчення навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Господарський процес» студенти повинні

знати:

- джерела господарського процесуального права, основні принципи та інститути, їх систему, принципи та сутність;
- особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації;
- основні засади господарського процесу;
- структуру господарських судів, їх компетенцію, підвідомчість і підсудність господарських спорів;
- стадії та порядок вирішення господарських спорів;
- стадії та порядок оскарження рішень господарських судів різних інстанцій;
- виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду;

вміти:

- тлумачити та застосовувати норми Конституції України, господарського процесуального і матеріального права, постанови Пленуму Верховного Суду
- роз'яснення Касаційного господарського суду;
- приймати обґрунтовані процесуальні рішення у спірних процесуальних ситуаціях;
- складати претензії, позовні заяви та інші процесуальні документи.

мати:

- досвід аналізу наукової та спеціальної літератури з дисципліни «Господарського процесу»;
- високий рівень правової свідомості і культури, поваги до права, нетерпимість до його порушення;

бути ознайомленим:

- з основними напрямками розвитку вітчизняної та зарубіжної науки в галузі актуальних проблем права;
- із сучасними проблемами нормотворчості та тенденціями розвитку юридичної техніки;
- з головними проблемами у формування правової системи суспільства;
- досвідом вирішення правових проблем та колізій.

Вимоги до результатів засвоєння дисципліни (універсальні, загальні та спеціальні компетенції)

В студентів-юристів після засвоєння дисципліни повинні бути сформовані такі компетенції:

універсальні компетенції:

- здатність до критичного мислення, аналізу та оцінки сучасних загальнотеоретичних досягнень;
- здатність розуміти предметну область господарського процесу;

–здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку, вчитися та оволодівати новими знаннями;

–здатність працювати в команді, діяти на основі етичних міркувань, бути критичним та самокритичним;

–здатність усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

–зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

–здатність усвідомлювати рівні можливості, гендерні проблеми, проявляти толерантність і повагу до різноманіття і мультикультурності.

загально-професійні компетенції:

–володіння культурою загальнотеоретичного дослідження у правовій галузі, включаючи використання найновіших інформаційно-комунікативних технологій;

–готовність організувати наукову роботу сфері права;

спеціально-професійні компетенції:

–здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

–здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;

–повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи;

–здатність застосувати отримані знання при засвоєнні інших галузевих дисциплін;

–здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програма навчальної дисципліни «Господарський процес»

Змістовий модуль 1. Господарський процесуальний кодекс України. Правова характеристика.

Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод.

Система та джерела господарське процесуальне права.

Змін процесуального законодавства. Поняття та стадії господарського процесуального права. Предмет і метод господарського процесуального права. Система та джерела господарського процесуального права.

Тема 2. Принципи господарського процесуального права. Основні положення та призначення господарського процесуального кодексу України.

Загальне поняття принципів права. Зміст принципів господарського процесуального права. Право на звернення до господарського суду. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Форми господарського судочинства.

Правнича допомога. Основні положення досудового врегулювання спору. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення.

Тема 3. Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів.

Судова система господарських судів України. Поняття підвідомчості та підсудності господарських судів. Інстанційна юрисдикція господарських судів. Територіальна юрисдикція.

Тема 4. Склад господарського суду. Відводи.

Визначення складу господарського суду. Одноособовий або колегіальний розгляд справи. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. Представництво у господарському процесі.

Змістовий модуль 2. Звернення до господарського суду.

Тема 5. Учасники господарського процесу.

Склад учасників справи. Права та обов'язки учасників процесу. Процесуальна правоздатність та процесуальна дієздатність. Інші учасники судового процесу: помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, експерт з питань права, перекладач, спеціаліст – учасники судового процесу.

Тема 6. Докази та доказування. Основні положення про докази.

Поняття доказів в господарському процесі. Належність, допустимість, достовірність, достатність доказів. Витребування доказів. Інститут показання свідка. Письмові, речові та електронні докази. Висновок експерта, експерта в галузі права. Забезпечення доказів.

Тема 7. Процесуальні строки. Судові виклики і повідомлення. Судові витрати та розподіл судових витрат у господарському судочинстві.

Основні положення про процесуальні строки. Поновлення пропущених процесуальних строків. Повідомлення і виклики господарського суду учасникам справи. Офіційне оприлюднення оголошення у справі певних категорій. Поняття судовий збір. Судові витрати пов'язані з розглядом справи у господарських судах. Розподіл судових витрат між сторонами при розгляді справи.

Тема 8. Заходи процесуального примусу. Забезпечення позову.

Правові підстави застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Правові підстави та порядок забезпечення позову. Вимоги до порядку подання заяви про забезпечення позову. Правова природа заходів зустрічного забезпечення позову.

Тема 9. Наказне провадження.

Судовий наказ як особлива форма судового рішення. Поняття наказного провадження в господарському процесі. Підсудність. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Судовий збір. Зміст судового наказу. Форма, зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Наслідки скасування та набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу.

Тема 10. Позовне провадження

Письмові заяви учасників справи в господарському судочинстві. Позовна заява. Ціна позову. Документи. Відзив. Заяви з процесуальних питань. Заяви, клопотання і заперечення. Відкриття провадження у справі. Процесуальний порядок пред'явлення

позову. Поняття припинення провадження у справі. Відмова у відкритті провадження у справі. Підстави відкриття провадження у справі. Основні засади підготовчого провадження. Порядок проведення підготовчого засідання. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Тема 11. Врегулювання господарського спору за участю судді. Відмова позивача від позову. Мирова угода.

Правові підстави врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання господарського спору за участю судді. Відмова позивача від позову та визнання позову відповідачем. Поняття мирова угода. Особливість та порядок укладання мирової угоди. Відповідальність за невиконання умов мирової угоди.

Змістовий модуль 3. Провадження судів першої інстанції

Тема 12. Розгляд господарської справи по суті. Загальні положення.

Основні завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду справи по суті. Судове засідання. Відеоконференції. Фіксування судового процесу. Головуючий у судовому засіданні. Порядок у судовому засіданні. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати та ухвалення рішення. Залишення позову без розгляду. Зупинення і закриття провадження у справі.

Тема 13. Судові рішення.

Види судових рішень. Порядок ухвалення судових рішень. Набрання ухвалою законної сили. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення суду. Зміст рішення. Визначення порядку і строку виконання рішення суду, забезпечення його виконання. Роз'яснення судового рішення. Окрема ухвала.

Тема 14. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження.

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості подання заяви та розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження. Вирішення питання про розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.

Змістовий модуль 4. Перегляд судових рішень.

Тема 15. Перегляд судових рішень. Апеляційне провадження.

Апеляційна скарга. Право апеляційного оскарження. Строк на апеляційне оскарження. Форма і зміст апеляційної скарги. Відкриття апеляційного провадження. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Відкриття апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу. Закриття апеляційного провадження.

Тема 16. Апеляційний розгляд.

Дії судді щодо підготовки розгляду апеляційної скарги. Порядок розгляду апеляційної скарги. Порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції. Строк розгляду апеляційної скарги. Повноваження суду апеляційної інстанції. Ухвалення судових рішень судом апеляційної інстанції.

Тема № 17. Касаційне провадження.

Касаційна скарга. Строк на касаційне оскарження. Форма і зміст касаційної скарги. Відкриття та закриття касаційного провадження. Відмова у відкритті касаційного провадження. Відзив на касаційну скаргу. Відкриття касаційного

провадження у справі. Підготовка справи до розгляду, розгляд касаційної справи. Повноваження суду касаційної інстанції.

Тема 18. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Підставами для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Форма і зміст заяви. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Тема 19. Виконання судових рішень.

Загальнообов'язковість судових рішень. Форма і зміст виконавчого документу. Виправлення помилки у виконавчому документі. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, зміна способу та порядку виконання судового рішення. Застосування тимчасового обмеження фізичної особи – боржника у праві виїзду за межі України.

Судовий контроль за виконанням судових рішень. Порядок звернення сторони виконавчого провадження із скаргою до суду. Строки для звернення із скаргою та виконання ухвали суду.

Змістовий модуль 5. Провадження за окремими категоріями справ

Тема 20. Оскарження рішення третейського суду.

Порядок оскарження рішення третейського суду. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду. Судовий розгляд справи про оскарження рішення третейського суду. Наслідки розгляду заяви про скасування рішення третейського суду. Підстави для скасування рішення третейського суду. Видача наказу на примусове виконання рішення третейського суду.

Тема 21. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.

Підстави відновлення втраченого судового провадження в господарській справі. Форма і зміст заяви про відновлення справи господарським судом. Розгляд судом заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 22. Провадження у справах за участю іноземних осіб.

Процесуальний порядок провадження за участю іноземних осіб. Підсудність судам справ за участю іноземних осіб. Виконання судових доручень дипломатичними установами України.

Тема № 23. Міжнародний комерційний арбітраж.

Діяльність торгово-промислової палати України. Основна мета діяльності торгово-промислової палати України. Функціонування міжнародного комерційного арбітражу як інституту приватноправового вирішення спорів.

**Структура навчальної дисципліни «Господарський процес»
для студентів Міжкафедральної навчальної лабораторії на базі ВП НУБіП
України «Мукачівський аграрний коледж»**

Назви змістових	Кількість годин

модулів і тем	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Господарський процесуальний кодекс України. Правова характеристика.												
Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод. Система та джерела господарське процесуальне права.							2	-	-	-	-	2
Тема 2. Принципи господарського процесуального права. Основні положення та призначення господарського процесуального кодексу України.							4	-	-	-	-	4
Тема 3. Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів.							6	2	-	-	-	4
Тема 4. Склад господарського суду. Відводи.							4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1							16	2	-	-	-	14
Змістовий модуль 2. Звернення до господарського суду												
Тема 5. Учасники судового процесу.							4	-	-	-	-	4
Тема 6. Докази та доказування. Основні положення про докази.							6	1	1	-	-	4
Тема 7. Процесуальні строки. Судові виклики і повідомлення. Судові витрати. Судові витрати та розподіл судових витрат у господарському судочинстві.							4	-	-	-	-	4
Тема 8. Заходи процесуального							4	-	-	-	-	4

примусу. Забезпечення позову.												
Тема 9.Наказне провадження.						4	-	-	-	-	-	4
Тема 10.Позовне провадження.						6	1	1	-	-	-	4
Тема 11. Врегулювання господарського спору за участю судді. Відмова позивача від позову. Мирова угода.						4	-	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2						32	2	2	-	-	-	28
Змістовий модуль 3. Провадження судів першої інстанції												
Тема 12.Розгляд справи по суті. Загальні положення.						5	1	-	-	-	-	4
Тема 13.Судові рішення.						4	-	-	-	-	-	4
Тема 14.Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження.						4	-	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 3						13	1	-	-	-	-	12
Змістовий модуль 4. Перегляд судових рішень												
Тема 15.Перегляд судових рішень. Апеляційне провадження.						5	1	-	-	-	-	4
Тема 16. Апеляційний розгляд.						3	-	-	-	-	-	3
Тема 17.Касаційне провадження.						3	-	-	-	-	-	3
Тема 18.Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.						3	-	-	-	-	-	3
Тема 19.Виконання судових рішень.						3	-	-	-	-	-	3
Разом за змістовим модулем 4						17	1	-	-	-	-	16
Змістовий модуль 5. Провадження за окремими категоріями справ												
Тема 20.Оскарження рішення третей-						3	-	-	-	-	-	3

ського суду.												
Тема 21. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження.						3	-	-	-	-	-	3
Тема 22. Проведення у справах за участю іноземних осіб.						3	-	-	-	-	-	3
Тема 23. Міжнародний комерційний арбітраж.						3	-	-	-	-	-	3
Разом за змістовим модулем 5						12	-	-	-	-	-	12
Усього годин						90	6	2	-	-	-	82

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Докази та доказування. Основні положення про докази.	1
2	Позовне провадження.	1
	Разом за курс	2

Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття, предмет і методи господарського процесуального права.
2. Система господарського процесуального права.
3. Поняття господарського процесу і господарської процесуальної форми. Форми господарського судочинства.
4. Стадії господарського процесу.
5. Господарський суд у системі органів правосуддя України: склад, структура, компетенція.
6. Система господарських судів. Компетенція Вищого суду з питань інтелектуальної власності по вирішенню господарських справ.
7. Повноваження місцевих та апеляційних господарських судів, Верховного Суду.
8. Повноваження міжнародного комерційного арбітражу і третейських судів з вирішення господарських справ.
9. Джерела господарського процесуального права.
10. Поняття господарських процесуальних правовідносин і господарського процесуального права.
11. Право на звернення до господарського суду. Порядок відкриття провадження у господарському судочинстві.
12. Поняття, значення, класифікація принципів господарського процесу.
13. Характеристика організаційних принципів господарського процесу.

14. Характеристика функціональних принципів господарського процесу.
15. Юрисдикція господарських судів: поняття, види й критерії, що її визначають.
16. Предметна й суб'єктна юрисдикція господарських судів.
17. Інстанційна і територіальна юрисдикція господарських судів.
18. Поняття і види підсудності справ господарському суду.
19. Відмежування справ, підвідомчих господарським судам, від справ, підвідомчих іншим судам.
20. Наслідки порушення правил підвідомчості справ господарському суду.
21. Наслідки порушення правил підсудності справ господарському суду.
22. Поняття й класифікація учасників господарського процесу.
23. Характеристика прав та обов'язків учасників справи.
24. Зловживання процесуальними правами у господарському судочинстві.
25. Склад господарського суду: поняття, порядок формування.
26. Підстави для відводу (самовідводу) судді.
27. Порядок вирішення заявленого відводу (самовідводу) судді.
28. Поняття, ознаки, процесуальне становище сторін у господарському процесі.
29. Характеристика інституту процесуальної співучасті.
30. Заміна неналежного відповідача належним.
31. Характеристика процесуального правонаступництва.
32. Процесуальне становище третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
33. Процесуальне становище третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.
34. Особливості участі у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
35. Процесуальні права органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
36. Особливості участі прокурора в господарському процесі.
37. Процесуальне становище представника в господарському суді. Види представників у господарському процесі.
38. Документи, що посвідчують повноваження представників.
39. Поняття — інших учасників судового процесу та їх правовий статус.
40. Процесуальне становище свідка, перекладача, спеціаліста. Експерт з питань права у господарському процесі.
41. Поняття і види процесуальних строків. Обчислення процесуальних строків.
42. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.
43. Поняття і види судових витрат у господарському судочинстві.
44. Судовий збір як вид судових витрат.
45. Витрати, пов'язані з розглядом господарської справи.
46. Розподіл судових витрат між сторонами.
47. Поняття й предмет доказування у господарському процесі.
48. Підстави звільнення від доказування.
49. Поняття доказів у господарському процесі та їх види.

50.Належність і допустимість засобів доказування. Достовірність і достатність доказів.

51.Письмові докази у господарському процесі.

52.Речові докази у господарському процесі

53.Електронні докази у господарському процесі.

54.Показання свідків як доказ у господарському процесі.

55.Висновок експерта як доказ у господарському процесі.

56.Процесуальне становище судових експертів.

57.Підстави й порядок забезпечення доказів.

58.Заходи забезпечення позову: види та підстави застосування.

59.Загальна характеристика наказного провадження у господарському процесі.

60.Види та вимоги до заяв по суті справи у господарському процесі.

61.Підстави й порядок забезпечення позову в господарському процесі.

62.Позов у господарському процесі: поняття, елементи, види.

63.Форма і зміст позовної заяви.

64.Правила об'єднання позовних вимог у господарському процесі.

65.Порядок пред'явлення позову.

66.Відзив на позовну заяву: поняття, вимоги до оформлення.

67.Зустрічний позов у господарському судочинстві.

68.Порядок відкриття провадження у господарській справі.

69.Підстави й порядок залишення позову без руху.

70.Підстави й порядок повернення позовної заяви.

71.Підстави й порядок відмови у прийнятті позовної заяви.

72.Порядок проведення підготовчого засідання господарського суду.

73.Порядок з'ясування обставин справи й дослідження доказів у господарському процесі.

74.Порядок фіксування судового процесу.

75.Порядок врегулювання спору за участю судді господарського суду.

76.Підстави й порядок відкладення розгляду справи. Перерва в засіданні

суду. 77.Підстави й порядок зупинення провадження у справі.

78.Порядок відмови позивача від позову, визнання позову відповідачем.

79.Мирова угода сторін господарського процесу.

80.Підстави й порядок залишення позову без розгляду.

81.Підстави й порядок закриття провадження у господарському процесі.

82.Поняття і види судових рішень у господарському процесі.

83.Вимоги до судових рішень господарського суду.

84.Порядок ухвалення судових рішень та набрання ними законної сили.

85.Додаткове рішення господарського суду. Порядок і підстави роз'яснення та виправлення судового рішення.

86.Поняття, зміст, законна сила ухвали господарського суду.

87.Форма і зміст апеляційної скарги на рішення (ухвалу) господарського суду.

88.Поняття та риси апеляційного провадження. Право апеляційного оскарження рішення господарського суду.

89.Порядок, строк і підстави апеляційного оскарження ухвали господарського суду.

90.Порядок, підстави і строки апеляційного оскарження рішень господарського суду.

91.Порядок, строк розгляду апеляційної скарги в апеляційному господарському суді.

92.Поняття та риси касаційного провадження. Право на подання касаційної скарги.

93.Порядок, підстави і строки касаційного оскарження рішень, постанов та ухвал господарського суду.

94.Порядок касаційного розгляду господарських справ.

95.Повноваження судів апеляційної інстанції.

96.Повноваження суду касаційної інстанції.

97.Поняття, ознаки нововиявлених обставин у господарському судочинстві.

98.Поняття виключних обставин у господарському судочинстві.

99.Порядок подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

100.Процесуальний порядок розгляду заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

101.Загальна характеристика спрощеного позовного провадження.

102.Виконавче провадження як завершальна стадія господарського процесу. Наказ господарського суду -виконавчий документ.

103.Повноваження господарського суду на стадії виконавчого провадження.

104.Відстрочка або розстрочка, зміна способу та порядку виконання рішення, ухвали, постанови суду.

105.Порядок затвердження мирової угоди на стадії виконання рішення господарського суду.

106.Оскарження дій чи бездіяльності органів державної виконавчої служби.

107.Зупинення і поворот виконання рішення, постанови господарського суду.

108.Поняття, завдання, принципи організації та діяльності третейських судів.

109.Види, порядок утворення третейських судів. Склад третейського суду.

110.Третейська угода: поняття, зміст, порядок оформлення.

111.Учасники, докази, порядок розгляду справ у третейських судах. Витрати, пов'язані з вирішенням спору третейським судом.

112.Рішення третейського суду: поняття, порядок прийняття.

113.Порядок оскарження рішень третейського суду.

114.Порядок розгляду скарг на рішення третейського суду.

115.Порядок видачі наказів на примусове виконання рішень третейських судів.

116.Процесуальні права й обов'язки іноземних осіб у господарському процесі.

117.Підсудність і підвідомчість господарським судам справ за участю іноземних осіб.

118.Судові доручення судів України іноземним судам.

119.Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Спеціальність: 081 «Право» Юридичний факультет ОС «Бакалавр»	Кафедра цивільного та господарського права	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № з дисципліни «Господарський процес»	Затверджую Завідувач кафедри _____ (підпис) _____

Екзаменаційні питання

(максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)

1. Поняття доказів у господарському процесі та їх види. Що слід розуміти під належністю і допустимості доказів?

2. Підстави звільнення від доказування. Що слід розуміти під достовірністю і достатністю доказів?

Тестові завдання

(максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)

1. Господарський суд при розгляді справи керується принципом:

А	аналогії відносин;
Б	ефективності;
В	верховенства закону;
Г	верховенства права.

2. Питання про розгляд господарської справи у порядку спрощеного позовного провадження:

А	вирішує суд;
Б	вирішує позивач;
В	вирішує відповідач;
Г	не вирішує жоден із вказаних вище суб'єктів, оскільки воно чітко вирішене ГПК України.

3. Спори у порядку господарського судочинства, у яких відповідачем є КМУ, міністерство чи інший центральний орган виконавчої влади, розглядаються:

А	за місцем їх державної реєстрації;
Б	за місцезнаходженням позивача;
В	місцевим господарським судом, юрисдикція якого поширюється на м. Київ;
Г	апеляційним господарським судом м. Києва.

4. До заходів процесуального примусу у господарському судочинстві відноситься:

А	арешт майна учасника процесу;
Б	штраф;
В	конфіскація доказів;
Г	заборона вчиняти певні дії

5. Апеляційна скарга на рішення господарського суду подається протягом:

А	10 днів з дня його проголошення;
Б	15 днів з дня його проголошення;
В	20 днів з дня його проголошення;
Г	30 днів з дня його проголошення

	6. Засідання судової палати Касаційного господарського суду вважається правомочним за умови:
А	присутності на ньому більше половини її складу;
Б	присутності на ньому не менше двох третин її складу;
В	присутності на ньому не менше третини її складу;
Г	присутності на ньому повного її складу.
	7. Судовий збір не справляється за подання:
А	за подання до суду апеляційної скарги на судові рішення;
Б	за подання до суду касаційної скарги на судові рішення;
В	заяви про скасування рішення третейського суду;
Г	заяви про поворот виконання судового рішення;
	8. Відповідно до Господарського процесуального кодексу України експерт може:
А	викликатися до суду судовим розпорядником;
Б	залучатися учасником справи;
В	брати участь у справі за власним бажанням;
Г	бути обраним для надання висновку за конкурсом.
	9. Не допускається об'єднання в одній позовній заяві в порядку господарського судочинства:
А	кількох вимог, які належить розглядати в порядку різного судочинства, якщо інше не встановлено законом.
Б	кількох вимог, пов'язаних між собою підставою виникнення;
В	кількох вимог, пов'язаних між собою поданими доказами;
Г	основних та похідних позовних вимог.
	10. При ухваленні судового рішення господарський суд НЕ може:
А	розподілити між сторонами судові витрати;
Б	скасувати заходи забезпечення позову;
В	вийти за межі позовних вимог
Г	відмовити в позові.

Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Сімейне право» використовуються такі групи методів навчання, як: 1) методи за джерелами знань – словесні (бесіда, лекція, інструктаж, робота з книгою, репродуктивний метод), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (практична робота, вправи); 2) методи навчання за характером логіки пізнання (індуктивний, дедуктивний); 3) методи навчання за рівнем самостійної розумово-пізнавальної діяльності (проблемний виклад, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, метод проблемного викладання).

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Лекція — це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною

темою. Лекція використовується, як правило, у вищих навчальних закладах і старших класах загальноосвітньої школи.

Важливе місце у навчальному процесі займає **інструктаж**. Він передбачає розкриття норм поведінки, особливостей використання методів і навчальних засобів, дотримання правил безпеки під час виконання навчальних операцій. Це важливий етап в оволодінні методами самостійної пізнавальної діяльності. Адже важливо, щоб студенти розуміли не лише, що треба робити, а і як це робити.

Чільне місце серед групи словесних методів посідає **метод роботи з книгою**. Віднесення його до цієї групи дещо умовне. Студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації — не викладач, а книга. Відтак важливо навчити студентів методів і засобів самостійної роботи з книгою: читання, переказу, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків та ін.

Репродуктивний метод. До нього відносять застосування вивченого матеріалу на основі зразка або правила. Діяльність тих, хто навчається, має алгоритмічний характер, тобто провадиться за інструкціями, правилами в аналогічних, схожих зі зразком, ситуаціях.

Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Демонстрація — це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у природі, динаміці.

Ілюстрація — метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлинки, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Практична робота спрямована на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань. У навчальній практиці значне місце відводиться вправам. **Вправа** — це метод навчання, сутність якого полягає у цілеспрямованому, багаторазовому повторенні студентами окремих дій чи операцій з метою формування умінь та навичок.

Індуктивний метод — це шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального. У результаті розуміння сутності ознак, властивостей одиничних предметів чи явищ, понять є можливість усвідомити істотні, типові закономірності чи властивості однопорядкових предметів або явищ. Проте, використовуючи індуктивний метод, варто не змушувати студентів завчати велику кількість одиничних понять, а лише ту інформацію, що дасть змогу виділити у споріднених поняттях суттєве, загальне, типове.

Дедуктивний метод, навпаки, базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного. Студенти ознайомлюються із загальною закономірністю, а потім на основі цієї закономірності, правила, закону характеризуються інші явища, предмети. Індуктивний і дедуктивний методи перебувають у діалектичному взаємозв'язку.

Методи навчання за логічними ознаками не відокремлені від методів навчання за джерелами знань. У процесі використання словесних, практичних та наочних

методів викладач і студенти не можуть обійтися без індукції, дедукції аналізу й синтезу.

Проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та "прийнятті" проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації мисленнєвої діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Для забезпечення дієвості цього методу необхідно створити проблемну ситуацію і спонукати студентів до розуміння і "прийняття" пізнавального завдання; керувати ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулювати і схвалювати пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізувати успіхи і помилки, труднощі.

Дослідницький метод спрямований на включення студентів у самостійне розв'язання пізнавального завдання з використанням необхідного обладнання. Для ефективності цього методу варто дотримуватися низки вимог: створення проблемної ситуації; керівництво студентами при виділенні пізнавального завдання; спонукання студентів до пошуків гіпотези, перевірки її достовірності; надання допомоги у пошуках ефективних методів і резерву знань, необхідних для розв'язання задачі; орієнтація студентів на проведення досліджень і систематизація результатів проведеної роботи; включення студентів у самостійний аналіз перебігу та результатів проведеної роботи.

Пояснювально-демонстраційний метод. Студенти отримують знання на лекції, з навчальної та методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти діють у рамках репродуктивного (відтворювального) мислення. У ВНЗ цей метод набув найширшого застосування для передання великого масиву інформації.

Метод проблемного викладання. Використовуючи різноманітні джерела та засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різноманітні підходи, показує способи розв'язання поставленого завдання. Студенти стають свідками і співучасниками наукового пошуку. І в минулому, і нині такий підхід широко застосовується.

Форми контролю

В умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, проміжного (модульного), підсумкового (семестрового) контролю.

У рейтинговому показнику враховуватиметься будь-яка форма діяльності студента, якість аудиторної та самостійної роботи, здатність творчо реалізовувати свій інтелектуальний потенціал на практиці.

Семестровий розрахунковий рейтинг студента з дисципліни у семестрі складає по 100 балів. Відтак рейтингові оцінки із змістових модулів, так само як і рейтинг з атестації обчислюються за 100-бальною шкалою.

Велике значення має облік поточної успішності студентів, який викладач здійснює згідно графіку організації навчальної роботи.

Поточний контроль – це оцінювання знань студентів під час практичних занять, якості виконання домашніх завдань, самостійної роботи та активності на лекційних та практичних заняттях.

На практичному занятті студент може заробити максимум 10 балів, з яких: 5-6 балів – «відмінно» (за вичерпну, бездоганну відповідь), 3-4 бали – «добре» (за окремі неточності), 1- 2 бали – «задовільно» (за слабку відповідь), до 4 балів – доповнення. Якщо відповіді як такої немає або вона неадекватна поставленому завданню, містить грубі помилки, то у журналі обліку успішності ставиться –1 бал. За пропущені практичні заняття застосовуються штрафні санкції. Відпрацювання заборгованостей проводиться лише в усній формі згідно графіку.

Студент має право на повторну і додаткову перевірку його знань (згідно графіку); на отримання додаткових завдань для підвищення свого рейтингу; на отримання «автоматично» з іспиту або заліку.

Під час поточного контролю студент по кожному змістовому модулю може набрати максимум 70 балів, які включають відповіді на практичних заняттях і виконання самостійних завдань.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи науково-педагогічного працівника (форма Н – 4.07).

Проміжний (модульний) контроль по закінченню кожного змістового модуля відповідно до графіка у вигляді тестування, письмових контрольних робіт, усних колоквиумів тощо. Вид контрольного заходу та методика врахування складових модульного контролю при визначенні оцінки розробляється викладачем і затверджується на кафедрі. Максимальна кількість балів, які може отримати студент під час виконання модульного контролю становить 30 балів.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. У разі відсутності студента на контрольному модульному заході його надається право на повторне складання згідно графіка.

Підсумковий (семестровий) контроль – проводиться в кінці кожного модулю виключно за допомогою тестових технологій і дозволяє оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального.

До підсумкового контролю студент допускається за умови, якщо позитивна оцінка поточної успішності, що включає результати проміжного і модульного контролю, становить не менше, ніж **42** бали з **R_n**. Якщо рейтинг студента з навчання нижчий мінімальної кількості балів, необхідних для його засвоєння, то він до атестації не допускається і зобов'язаний до початку іспитово-залікової сесії підвищити свій рейтинг. Інакше такі студенти до іспиту (заліку) не допускаються і мають академічну заборгованість.

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться у національні оцінки згідно табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 27.12.2019 р., №1371).

Поточний контроль					Рейтинг з навчальної роботи R_{HP}	Рейтинг з додаткової роботи R_{DP}	Рейтинг штрафний РШТР	Підсумкова атестація (залік) R_A	Загальна кількість балів R_d
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5					
0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України», затвердженого протоколом № 5 Вченої ради НУБіП України від 27.12.2019 р., рейтинг студента з навчальної роботи R_{HP} стосовно вивчення певної дисципліни визначається за встановленою цим Положенням формулою.

Рейтинг з додаткової роботи R_{DP} додається до R_{HP} і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам за рішенням кафедри за виконання робіт, яку не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від R_{HP} . Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримуючись графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R_{disc} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації R_{at} (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи R_{HP} (до 70 балів): $R_{disc} = R_{HP} + R_{at}$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна		Рейтинг студента, бали
залік	екзамен	
Зараховано	Відмінно	90 – 100
	Добре	74 – 89
	Задовільно	60 – 73
Незараховано	Незадовільно	0 – 59

Методичне забезпечення

1. Свіличний О.П. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів юридичного факультету денної форми навчання ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».
2. Свіличний О.П. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів юридичного факультету заочної форми навчання ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».
3. Свіличний О.П. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Господарський процес» для студентів денної та заочної форми навчання юридичного факультету.

4. Свігличний О.П. Методичні рекомендації з виконання контрольних робіт з дисципліни «Господарський процес» для студентів-заочників юридичного факультету ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

5. Свігличний О.П. Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів юридичного факультету денної та заочної форми навчання ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

6. Свігличний О.П. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Господарський процес» для студентів юридичного факультету денної та заочної форми навчання ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

Базова

1. Господарський процес: підручник / О.П. Свігличний. – Вид. 2, перероб. і допов. - К.: НУБіП України, 2018. - 342 с

2. Господарське процесуальне право / [ред. О. П. Подцерковний, М.Ю.Картузов]. –Х.: Одіссей, 2019. –400 с.

3. Господарське процесуальне право України / [ред. В. Л. Костюк]. –К.: Ін Юре, 2018. –223 с.

4. Господарське процесуальне право України / [заг. ред. В.Д.Чернадчук]. –Суми: Університетська книга, 2016. –331 с.

5. Господарське процесуальне право України: Підручник / [ред. О.І.Харитонової]. –К.: Істина, 2018. –360 с.

6.Балух В. Судова реформа –практичне застосування новел у господарському судочинстві / В. Балух // Право України. –2019. –№6.–С.43–49.

7. Балюк І. А. Господарське процесуальне право: навч. посібник / І.А.Балюк. –К.: КНЕУ, 2018. –224 с.

8. Баронов О.В. Третейский суд по совести / О.В.Баронов, В.Н.Тарасов// Третейский суд. –№ 1. –СПб. –2018. –С.28–33.

Допоміжна

9. Беляпевич В. Е. Науково-практичний коментар господарського процесуального кодексу України. Станом на 1 грудня 2010 р. / За ред. Притики Ю. Д. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 608 с

10. Актуальні проблеми господарського законодавства, [монографія]. / Гаєвець М.В., Горіславська І. В., Канарик Ю. Є., Панькова Ю. С, Поліно Н. А.,Свігличний О.П., Черкашин Д. К. К:- «ЦП» КОМПРИНТ», 2013.-678 с

11. Васильєв С В. Господарський процес України : підручник. - К.: ЭСПАДА, 2010.-288 с

12. Господарське процесуальне право України: навч. посібник /В.Л. Костюк, К.М. Біда, В.В. Бонтлаб [та ін.]; за заг. ред. В. Л. Костюка. - К. : Ін Юре, 2009 - 223 с.

13. Господарське процесуальне право України: Підручник / За ред. О. І. Харитонової - К.: Істина, 2008. - 360 с

14. Господарське процесуальне право України: Підручник / В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, В.П. Нагребельний, Д. М. Лук'янець; За заг. ред. к.ю.н. В.Д.Чернадчука. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. - 331 с

15. Господарські суди в Україні: історичний нарис, портрети, події: Наук.-попул. вид. / Д. М. Притика, А. И. Осетинський. - К.: Ін Юре, 2006. -464 с.

16. Курило В.І., Свігличний О.П. Господарське законодавство: [навчальний посібник] / Курило В.І., Свігличний О.П. - К.: ІРІДУМ, 2009. -360 с.
17. Іванюта Н. В. Функції господарського процесуального права: теоретико-правові аспекти: монографія. - Одеса: Фенікс, 2018. -516 с
18. Рибак О. С, Свігличний О. П. Інститут іноземного судового доручення у цивільному процесі України: монографія. - К.: Ірідіум, 2017. -184 с.
19. Роїна О. М. Господарський процес: Практичний посібник. (2-е вид. - К.: КНТ, 2005. - 208 с
20. Науково-практичний коментар господарського процесуального кодексу України. Станом на 20 січня 2018 року. За ред. Короеда С. О. - Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018.-400 с
21. Несинова СВ., Воронко В.С., Чебікіна Т. Господарське право України. Навч. посіб./За заг. ред. С.В. Несиної. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 564 с.
22. Окремі види господарської діяльності: правові аспекти, [монографія]. / Гаєвець МВ., Горіславська І. В., Панькова Л.О./ За заг. ред. В.І. Курила. - Київ: «ЦП»КОМПРИНТ», 2012. - 508 с
- 23.Свігличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. - К.: НУБІП України, 2015.-335 с
- 24.Свігличний О. П. Господарський процес: підручник. - К.: НУБІП України, 2016.-338 с
- 25.Свігличний О. Охорона інтелектуальної власності у світлі судової реформи в Україні. Публічне право. - 2017. - №4. - С.88- 94.
- 26.Свігличний О., Сулім В. Про деякі проблеми господарського процесуального права. Публічне право. -2018. -№1.- С196-202.
27. Цивільне процесуальне право: підручник [І. С. Ярошенко, О. І. Ізарова, О. М. Єфімова та ін.]; за заг. ред. І. С. Ярошенко - К.: КНЕУ, 2016. -519с.
28. Цивільний кодекс України: коментар/За заг. ред. С.О. Харитонова, О. М. Калітенко.-Одеса: Юридична література, 2003. - 1080 с.
29. Чернадчук В.Д., Сухонос В. В. Основи господарського процесуального права України: Навчальний посібник. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. - 220 с.

Нормативно правові акти

30. Конституція України від 28 червня 1996 року// Відомості Верховної Ради України . - 1996. - №30. - Ст. 141.
31. Господарський процесуальний кодекс України від 6 липня 1991 року//Відомості Верховної Ради України. - 1992. — №6. - Ст. 56. (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VІІІ від 07.12.2017р.).
- 32.Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №№ 18 -22. - Ст. 144.
33. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №№ 40 - 44. - Ст. 356.
34. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 6 червня 2016 року//Відомості Верховної Ради України.-2016.-№ 31.-Ст. 545.
- 35.Про Вищу раду юстиції: Закон України від 21 грудня 2016 року //Відомості Верховної Ради України. - 2017. - № 7-8. - Ст. 50.
36. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року// Відомості Верховної Ради України. - 2006. - № 15. - Ст. 128.

37. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 року// Відомості Верховної Ради України.-2012.-№ 14.-Ст. 87.

38. Про інформацію: Закон України 2 жовтня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 48. - Ст. 650.

39. Про звернення громадян: Закон України 2 жовтня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 47. - Ст. 256.

40. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року// Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 32. - Ст. 314.

41. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року// Відомості Верховної Ради України. - 2010. - № 34. - Ст. 481.

42. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року// Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 4. - Ст. 43.

43. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 року // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 40. - Ст. 404.

44. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 01.02.2020 року// Відомості Верховної Ради України. - 2019, № 19, Ст. 74.

45. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 року// Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 25. - Ст. 198.

46. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року// Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 28. - Ст. 232.

47. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року// Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 29. - Ст. 377.

48. Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин: Закон України від 15 травня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 30. - Ст. 259.

49. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року// Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 31- 32. - Ст. 263.

50. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року// Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 9. - Ст. 89.

51. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 року// Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 35. - Ст. 412.

52. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року// Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 50. - Ст. 540.

53. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 32. - Ст. 422.

54. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: постанова Кабінету Міністрів України №740 від 25 травня 2006 р.

55. Директива Європейського Парламенту та Європейської Ради про окремі аспекти медіації у цивільних і торговельних справах від 21 травня 2008 року №2008/EG

56. Про затвердження Інструкції з діловодства в господарських судах України: наказ Державної судової адміністрації України №28 від 20 лютого 2013 року//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http:// search, ligazakon. ua](http://search.ligazakon.ua).

Міжнародне право

57. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 708 с.

587. Рекомендація № R (93) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам про ефективний доступ до закону і правосуддя для найбільш вразливих верств населення: Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 484 засіданні заступників міністрів 8 січня 1993 року. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents))

59. Резолюція (76) 5 Комітету Міністрів Ради Європи про безоплатну правову допомогу в цивільних, господарських і адміністративних справах: прийнята Комітетом Міністрів 18 лютого 1976 року. URL: <http://kau.in.ua/press-center/news/pere1-k-dokument-v-radi-vropi-u-sfer-sudochinstva>.

Інформаційні ресурси

1. Електронний навчальний курс «Господарський процес. Ч.1». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1679>

2. Електронний навчальний курс «Господарський процес. Ч.2». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1421>

3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

4. Офіційний веб-портал Єдиний Контакт-центр судової влади України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://court.gov.ua/reystri-ta-sistemi/>

5. Офіційний веб-портал Міністерства Юстиції України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/cat_9329.

6. Офіційний веб-портал Вищий Господарський Суд України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/pages/157>.

7. Офіційний веб-портал Національної асоціації адвокатів України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erau.unba.org.ua/>.

8. Єдиний державний реєстр судових рішень - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua>